

AUDYT KRAJOBRAZOWY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

KRAJOBRAZ PRIORYTETOWY

CHARAKTERYSTYKA KRAJOBRAZU

Nazwa krajobrazu: Sopotnia Mała wieś

Kod krajobrazu: 24-513.51-039

Położenie administracyjne: Gmina Jeleśnia, Powiat żywiecki

Katowice, Warszawa
2025

Projekt realizowany na zlecenie
Województwa Śląskiego
(Umowa CRU WSL nr 1462/GN/2021)

Wykonawca prac:

Konsorcjum w składzie

Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska
(Lider Konsorcjum)

UNIWERSYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Uniwersytet Śląski w Katowicach
(Partner Konsorcjum)

SZKOŁA GŁÓWNA
GOSPODARSTWA
WIEJSKIEGO

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie
(Partner Konsorcjum)

Akademia Śląska (dawniej Wyższa Szkoła Techniczna)
w Katowicach
(Partner Konsorcjum)

Kierownik naukowy Audytu:

dr hab. Urszula Myga-Piątek, prof. UŚ – Uniwersytet Śląski w Katowicach

fot. okładka:

Układ przestrzenny wsi Sopotnia Mała (fot. Jakub Botwina)

1 METRYCZKA OGÓLNA KRAJOBRAZU

Nazwa Krajobrazu	Sopotnia Mała wieś
ID	1743
Kod krajobrazu	24-513.51-039
Typ, podtyp krajobrazu	6g - Z przewagą terenów zabudowanych o charakterze wiejskim
Typ rzeźby terenu*	H,D - Krajobrazy obniżeń i kotlin, Krajobrazy wzgórzowe
Kod mezoregionu*	513.51
Nazwa mezoregionu*	Beskid Żywiecko-Orawski
Typ krajobrazu naturalnego*	Wyżyn i niskich gór; Dolin i Obniżeń
Nazwa krajobrazu naturalnego*	Krzemianowe i glinokrzemianowe - erozyjne: pogórzy; Obniżeń denudacyjnych i kotlin w terenach wyżynnych i górskich - erozyjnych
Kod podokręgu geobotanicznego*	H.1a.5.c
Nazwa podokręgu geobotanicznego*	Kotliny Żywieckiej
Typ krajobrazu roślinności potencjalnej*	32
Nazwa krajobrazu roślinności potencjalnej*	Żyzna buczyna karpacka, odmiana zachodniokarpacka, forma podgórska
Kod regionu historyczno-kulturowego*	III.A.5
Nazwa regionu historyczno-kulturowego*	Podhale, Ziemia Żywiecka, Nowotawska
Położenie administracyjne	Gmina Jeleśnia, Powiat żywiecki
Powierzchnia (ha)	60,43

*podano dla jednostki dominującej

2 CHARAKTERYSTYKA KRAJOBRAZU

Krajobraz priorytetowy - terenów zabudowanych o charakterze wiejskim, miejscowości Sopotnia Mała z przewagą terenów zabudowanych, położony w Beskidzie Żywiecko-Orawskim.

Krajobraz wskazany jako priorytetowy w wyniku:

- zastosowania algorytmu w zakresie kryterium unikatowości ze względu na występowanie obiektów rzemiosła i przemysłu (m.in. kuźnia);
- oceny eksperckiej z kryterium ważności ze względu na dobrze zachowany układ przestrzenny wsi szeregowej Sopotnia Mała, której początki sięgają XVI wieku, z licznymi obiektami tradycyjnej zabudowy zagrodowej o charakterystycznych cechach regionalnych.

3 WALORY KRAJOBRAZOWE

Walory przyrodnicze

Jednostka z przewagą terenów zabudowanych o charakterze wiejskim w dnie doliny z tarasem zalewowym i tarasami nadzalewowymi. Jednostka jest częścią korytarza ekologicznego Górna Wisła - Babia Góra.

Walory kulturowe

Wieś datowana na XVI wiek o dobrze zachowanym szeregowym układzie przestrzennym z występującymi licznymi obiektami tradycyjnej zabudowy zagrodowej o zachowanych cechach regionalnych. Wyróżniającymi się obiektami o dużych walorach kulturowych są obiekty architektury sakralnej (kościół, cmentarz i kapliczki przydrożne). Na terenie jednostki znajduje się ponadto kilka innych obiektów zabytkowych: kuźnia, dawna leśniczówka, tartak i szkoła.

Fizjonomia krajobrazu

Walory fizjonomiczne jednostki wynikają z zachowanego szeregowego układu przestrzennego wsi oraz licznych obiektów tradycyjnej zabudowy zagrodowej (wraz z drewnianymi ogrodzeniami). Dominanty krajobrazowe o dużym znaczeniu kulturowym: kościół św. Jana Chrzciciela i kościół pw. Świętego Jana Pawła II. Główna droga we wsi stanowi jednocześnie oś widokową na kościół św. Jana Chrzciciela. Jednostka stanowi krajobraz zamknięty, kurtynowany roślinnością wysoką z lokalnymi otwarciami widokowymi. na otaczające łąki, pastwiska i zadrzewienia, a także będące tłem i ścianami wnętrza Beskidy. Przez obszar przebiega niebieski szlak turystyczny Żywiec - Bystra Górna.

4 DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA

ZDJĘCIE NR 1

Główna ulica wsi Sopotnia Mała z reliktnami zabudowy regionalnej (okolice domu nr 63) (fot. Jakub Botwina)

ZDJĘCIE NR 2

Pojedyncze obiekty zabudowy tradycyjnej w Sopotni Małej (fot. Jakub Botwina)

ZDJĘCIE NR 3

Pojedyncze obiekty zabudowy tradycyjnej w Sopotni Małej (fot. Jakub Botwina)

ZDJĘCIE NR 4

Pojedyncze obiekty zabudowy tradycyjnej w Sopotni Małej (fot. Jakub Botwina)

ZDJĘCIE NR 5

Pojedyncze obiekty zabudowy tradycyjnej w Sopotni Małej (fot. Jakub Botwina)

5 DOKUMENTACJA KARTOGRAFICZNA

POŁOŻENIE KRAJOBRAZU PRIORYTETOWEGO

